

030106-1

Našel jsem kdesi (72329, s. 152; ale to není důležité) spíše jen okrajovou poznámku, následovně formulovanou: „Je mnoho druhů muslimů, právě tak jako hodně druhů křesťanů. Nikdy jsem si nemyslel, že by mě víra nutila uvažovat jen jediným způsobem. Podle mého názoru je nepravděpodobné, že by Alláh nebo Bůh očekávali, že je věřící budou pouze slepě následovat.“ Znovu se mi při této formulaci vynořily ostré kontury jiného pojetí „víry“, které je v uvedeném citátu skryto, protože slovu „víra“ je přisouzen běžný význam příslušnosti k nějakému náboženskému zaměření nebo konfesi. Víra, jak jí rozumím (v návázání na významné momenty staroizraelské tradice, která byla v tom směru takřka všude, kam proniklo křesťanství, překryta jiným chápáním), je právě v napětí a protestu proti každému „slepému následování“. A v žádném případě se pravá víra nikdy natrvalo a příliš těsně a pevně nespojuje ani se žádným etablovaným způsobem myšlení (tedy nejen s neproměnnými dogmatickými formulami – což vlastně ani není ve skutečnosti možné), ale představuje vždy jakýsi „revoluční“, převratný moment, narušující v určitých ústředních uzlech (mohli bychom mluvit ne sice o „nervus rerum“, ale spíše o „nervus idearum“) právě to konkrétní myšlení, jehož si užívá jako prostředku vyjádření (i sebevyjádření). Z perspektivy skutečné (a tedy živé) víry se každý zaběhaný, etablovaný způsob myšlení, pokoušející se o upevnění svých vlastních kontur (na obranu proti samovolným změnám, ale od nich nedokáže dost odlišit změny potřebné, nezbytné a „povinné“), ukazuje být něčím naprosto obdobným onomu „sloužení bohům cizím“, o jakém se můžeme dočíst v protestech starozákonních proroků.

(Písek, 030106-1.)